

Előfizetési ár:
egész évre 20 frt., félévre 10 frt
negyedévre 5 frt.
beigazolási díj: 6-hasábos petisor
5 kr.; bélyegdíj minden beigazoláshoz
30 kr.
A „nyiltér“-ben 4-hasábos petisor
20 kr.

AUTONOMIA

Előfizetési pénzek
a lap kezelését illető minden tárgynak a szerkesztőséghez (Lakatos utca) 1 sz. a. 1 emeleten) intézendők
Bérmertelen levelek
el nem fogadhatók.

Előfizetési felhívás

AZ AUTONOMIA

1869. évi július—szept., oktob.—decemberi folyamára.

Nem szükség hosszabb fejtegetésekkel fordulunk t. előfizetőinkhez, illetőleg a haza szabadelvű katolikusainhoz lapunk további pártolása érdekében.

Az irány, az elvek, melyek az Európászerte terjedező nemesen szabadelvű kath. értelmiség irányzatát és elveit képviselik, ma közelebb állanak a valószínű pontjához e hazában, a közvéleményben mindinkább nyilatkozó rokonszenvedés csatlakozás által.

A kath. autonomia, ma a magyar társadalom, legnagyobb és legfontosabb kérdése, s ennek korszerű, a józan haladás és szabadság érdekeit kielégítő megoldása, minden lelkes hazafinak munkás részvétét követeli.

Lapunk szabadelvű és mégis híven katolikus irányja e czélra tör, nehézségektől, félreértésektől vissza nem rettenő határozottsággal előbbi állandó működéséhez következetesen.

Győzelmünk annál biztosabb, minthogy szerény törekvésünk a közérzet nyilatkozatának hű tolmácsa, s alapját a közvélemény egységében bírja.

Programunk a: marad, a mely volt. S midőn a küszöbön álló autonomikus fejlődés és alakulások hű támaszát és közlönyét igérjük, fölőselegesen tartjuk a további ajánlatot.

Lapunk ára:
júl.—szept. bezárólag 5 frt.
júl.—dec. 10 "

Szegényebb sorsú káplánoknak és plebánoknak az eddigi kedvezményt ezután is érvényben tartjuk.
Pest, jun. 14. 1869.

A szerkesztőség.

Felhívás.

Tekintve, hogy a katolikus egyházi autonomia eszméjével szoros kapcsolatban álló kérdések iránt a közvélemény hazánkban kelőleg tájékozva s felvilágosítva nincs.

Tekintve más részről, hogy az ország erkölcsi s szellemi emelkedésére nézve épen úgy mint culturai magas érdekeinknél fogva ezen nagy kérdésnek helyes megoldása mindenek fölött kívánatos, és a helyes megoldást csak a közvélemény határozott irányban megállapodásától lehet reményelni:

Szükségesnek látjuk a katolikus egyházi autonomiával összefüggésben levő kérdések tisztázásának előmozdítását s a közvélemény helyes irányban fejlesztése végett a sajtóban egy oly organumról gondoskodni, a mely kiválólag s tárgygyal foglalkozván, a nagy feladatnak megfelelően igyekezzék.

E tárgyban tehát eszmecsere s értekezés végett folyó június hó 20-dik napjának (vasárnap) délelőtti 10 órájára, a megyeház termében bizalommal meghívjuk a fővárosban levő mindazon katolikus hírsorsosainkat, a kiknek nézetét imént jelzett nézeteinkkel találkozni.

Kelt Pesten 1869. jun. 16.

Királyi Pál, Szilágyi Virgil, Horváth Döme, Huszár Imre, Hoffmann Pál, Szalay Sándor, Prileszky Taddé, gr. Eszterházy Pál, Zlinszky György, Erkövy Adolf, orsz. képviselők.

Bogisich Lajos főbíró.

Kada Mihály alpolgármester.

Apáthi István, Toperczer János, ügyvédek.

Pest, jun. 18.

Ronge néhány nap óta a magyar fővárosban időz.

Czélja, az ugynevezett „deut-ch-catholicismussal“ megismertetni a magyar közönséget. Mint tudva van, ezen egyházi irányzatnak ő az apostola.

Személye kíváncsiságot kelthet a művelt osztályok köreiből, de ez is ephemer dolog, s magára az ügyre igen másodrendű előny.

Tanai, törekvése, mint irodalmi tények nem maradtak kívül a hazai olvasó világ látkörén. Vele azon rész, a melyre hatni kívánt, tisztában van.

Bennünket ezek kapcsán mindez nem sokat érdekel. Végzettségüknek találjuk mégis esetleges találkozását azon körülménynek, hogy Ronge

épen azon napokban jött Pestre, tanai ismertetése végett, midőn a kath. papság és hívek küldöttéi az autonóm szervezkedés alapkezdeményének tanácskozmányait készülnék tartani.

Találkoznak soraink között, kik az autonóm szabadelvű fejlődést, a schismával egyenlőnek tartják következményeiben, s csak bajt, veszélyt látnak a magyar kath. egyház egegn törnyosulni.

Viszont találkoznak, kik különböző okok miatt az eddigi egyházi dolgokkal nem levén megelégedve, talán nem minden megelégedés nélkül néznek a rongeismus felé, mint a mely irányzat, mint ellenszülő a túlzott katolicizmusnak, ezt engedményekre készíteni, s a kornak megfelelő szabadelvű intézmények alkotására vezetni alkalmas lehet.

A rongeismus, mint alapjában egy alkotandó német nemzet-egyház eszméje szakadár törekvés. Olyan, mint a gallikanizmus.

A pápa jurisdictionalis fensőbbiségének tagadása, dogmatikai tekintélyének megkerülése; lerontása azon egyetlen alapnak, melyen a katolicizmus mint ilyen nyugszik.

Ily törekvések számára e hazában hiányzik a talaj.

Sem a közszellem, sem a történelmi fejlődés nem érzik multhatlan szükségét a pápa egyházi fensőbbiségtől való szabaduláshoz.

A magyar genius pedig, vallási kérdésekben sokkal érettebb és higgadtabb, semhogy theorémát által doctrinair terre lehetne egykönnyen vezethető.

A pápai felsőbbiség politikai tekintetben sem gyakorolt a magyarra oly nyomást, még a pápaság világhatalmi tekintélyének fénykorában sem, hogy az akár az alkotmány létét, akár a nemzet életét kockáztathatta volna; s a magyar királyok mindenkor éber pillantásokkal őrködtek apostoli jogaiknak Romából érkező bár-mely csonkítása fölött, semhogy II. Szilveszternek bullája, a mai napig eljárt volna érvényét.

Corvin Mátyásnak a sz. székkel vitt jogvédelme történelmünkben nem áll egyedüli példagyánánt.

És az elfogultság sem lehet annyira igazságtalan, hogy állítsa, miként Roma, nem respectálta volna magyar egyház azon szabadelvű, melyekkel szent István király felruházott, nem lehet oly vak, hogy állítsa, miként a magyar apostoli királyi jogai a magyar egyházat a függetlenség és nemzeti önállóság, mindazon attributumaival föl ne ruházták volna, mely önállóság és függetlenség után, a Hohenstaufok és XIV. Lajos hasztalan küzdöttek.

Ezen önállósága és hogy úgy mondjam, nemzeti jellege a magyar kath. egyháznak teszi lehetővé autonomikus törekvéseit. A korirányzat, mely mindent decentralisálni akar, s az egyed érvényesítését követeli személyek és nemzeten akadályt lát azon egyházi szervezetben, mely a rendi alkotmányok korából mint természetes és organikus fejlődés maradt reánk, s mely nem csak a dogmatikai és egyház belügyi joghatóságot, — hanem még a nem speciáliter vallási dolgok fölötti rendelkezés jogát is a szent-szék kezébe rakta le.

Az autonóm szervezet a korédekeket és kívánalmakat teljesen ki fogja elégíteni e tekintetben is, s míg az egyházi külügyekben, vagyis azokban, melyek nem vallási dolgok, a decentralisációnak, helyes és józan beosztás által eleget tesz a fölébredt vallási érdekek solidaritása által nálunk előfoga segíteni az egyház dogmatikai és hit kérdéseiben a pápa isteni tekintélyének fényében kifejezett központosítást.

Autonomikus mozgalmak.

Bereghől, jun. 14-en.

Főtiszt. szerkesztő ur!
A szathmári egyházmegyébe kebelezett bereghői esperesti kerülethez tartozó nyolcz plebániából az autonomikus ügyre nézve még csak e négy választás juttott biztos tudomásomra; az eredményről következendőkben van szerencsém főtiszt. szerkesztő urat tisztelettel értesíteni.

A négy plebánia: Beregszász 277, Sáros-Oroszi 45, Márok 120, Mező-Kászonny 82 szavazat. E négy plebániában összeirt választók adnak összesen 524 szavazatot. Ebből kapott:

- Budai Sándor 524 sz.
Jakab Péter 524.
Kovács Eduárd 414.
Abonyi István 404.

- Pribék Antal 277.
Stoll Károly 202.
Dessewffy János 157.
Deák Ferencz 120.
Szerdahelyi Pál 28 szav.

A szathmári egyházmegyei papi követjelöltünk, a a mennyiben a közhangulat kivethető, hitünk szerint H. Smoczer Ignác kanonok ur leend; s valóban egyrészt műveltségét, a korral haladni tudó lelkiéletét, tudományos készülttségét tekintve; másrészt szükségünket s igényeinket ismerve s így paptársai bizalmát is bírva, — ezt mondom tekintve, a legszerencsésb választás lenne ez ügyünk érdekében.

A szathmári egyházmegye többi kerületeiből is hallunk számtalan világi képviselőjelöltet; de Lonkay Antal ur nevét az egy gyarmathi kerületet kivéve, hangzatosn nem hallottuk s nem is halljuk.

Csodálkozva olvastuk tehát a „Magyar Állam“ június 8 ki számában Lonkay Antal urnak nyilatkozatát Szathmár-egyházmegyei t. barátaihoz — „hogy azon esetre, ha katolikus testvéreink több egyházmegyében is megbecsülhetetlen bizalommal tisztelnének meg,“ szülő egyházmegyéjének, a szathmárinak autonóm képviselői megbízását fogná megtszítelő anyai parancsként tekinteni.

Ez igen szép nyilatkozat, t. barátai több oldalú szíves kérdésére! — Hogy ily barátjai vannak vagy lehetnek e itt, e minden tekintetben kitűnő megyében — ahoz semmi közim; de biztosítom őt, hogy azon néhány tisztelt barátjai összes ereje s mindent megmozdítható munkálkodása s törekvése sem képes, csak megis ingatni azon ellenszént, melylyel részint maga az alapság, részint a világiak tömege, — nem személye — de szellembiánya miatt — irányában viseltetik.

Ez esetben láthatja, hogy itt bizony jeles egyházmegyénkben képviselői állást nyerhetnie reménye sem lehet!

Azért választassa csak meg magát máshol, minket ne szerencsétlenül, hagyjon nekünk békét, annál is inkább, miután több helyütt is megválasztatnia van kilitása (vederemo!) Nem szenvedély csatlottatta e pársort e választási tudósításhoz, hanem csak azon jó szándék Lonkay ur irányában, miszerint ne legyen annyira elbizakodott, ne tápláljon oly vérmes reményeket. A Lonkay ur mindenátósága elenyészett, nevének varázsa ha ugyan volt, letűnt; epochája lejártá magát! — De azért szeretetteljes nem vonjuk meg Lonkay urtól; — szeretjük mi itt Lonkay urat mint felebarátunkat, emléktűnkben levő üdvözlőnk tanítására, — ki még ellenségeinket is szeretni parancsolá!

S z ö l ő s y.

Sárosmegye, jun. 15.

Kassa püspöki megyénkben az autonomikus választások — a kezdet természetesen nehézségéhez képest — több kevesebb lelkesültséggel nagyobbára befejeztek; mielőtt a végleges eredmény illetékes helyről — mint hisszük — közététetnék, ez uttal mi a Soóvári kerületre vonatkozó közleményt, egyes adataiban pótolva, másokban kellően kiigazítva, adjuk:

B o r o s z l ó n:

- Bujanovics Sándor képv.
B. Sennyei Pál.
Melzer István.
Fábr István
B. Barkóczy Mihály
Semsey Albert (abauyi) képv.

- K. P e k l é n b e n:
Bujanovics Sándor
Szentlélek Gyula
B. Sennyei Pál
Semsey Albert képv.
B. Barkóczy Mihály
Ferdinánd Bertalan.

V ö r ö s v á g á s o n:

- Bujanovics Sándor.
B. Sennyei Pál.
Szentlélek Gyula.
Fábr István.
Rimanóczy Ferencz.
B. Barkóczy Mihály.

L a p i s p a t a k o n nem volt választás, mert a választóképesség bizalma a helyi lelkész ur bizalmi fölhívásával nem találkozhatott.

B u d a m é r e n:

- Bujanovics Sándor.
B. Sennyei Pál.
Szentlélek Gyula.
Semsey Pál
B. Barkóczy Mihály
Ferdinánd Bertalan

Az előelő világiak közt folytatott előértekezletek s az ezekből felmerült eszmecsere és megállapodás folytán lettek megválasztva. — Az „Autonomia“ június 10-ki számában megjelent — e kerületre s általában az egész egyházmegyére vonatkozó — közlemény tendenciosus írója, midőn némi részben igazat mondott, nem birta híven adatait, s nem volt hü hozzájok! tény, hogy feke

tébbek voltak tokába folyó gondolatai, az abból kifolyó tentánál, s épen önmaga iránti kiméletből megemlékezhetett volna arról: hogy „olykor szólanı ezttet, de hallgatni — arany!“ Két Szomszéd.

Vinga, junius 14.

A folyó évi június hó 20-án Pesten tartandó kath. vegyes értekezletre küldendő 6 bizalmi férfiak választása nálunk ma ment véghez.

A választásra különösen a honoratiorok részéről szép számmal jelentek meg, jelölt a nak, hogy közönségünk az ügy fontosságát belátrán, — az iránt kellő érdekeltséggel viseltetik.

Láttunk kétféle szavazó listát a választóknaál, egyik a papság, a másik a világi részrőlı jelölteteket mutatta.

Városi főjegyzőnk ajánlatára a világi részrőlı jelöltet választottak meg, és pedig egyhangu közfelkiáltással; j e l e s e n:

Onossy Mátyás, Ritt József, Atzél Péter, Osztrovsky József, Náray Iván és Vucsetics György.

A választás megtörténte után a papi kiküldött jegyzőkönyvbe kívánta vétetni, hogy a választók, kik által a felkiáltás eszközöltetett, — szám szerint kitétesen ezen kivánatától azonban azon alapon íttetett el, hogy felkiáltás utjánı választásnál a szavazatok soha sem számítottak, mert a jelenlevők mindig joggal határozottak, óváként azonban a kiküldöttnek ezen sajtáságos kívánata a jegyzőkönyv berekesztésénél Littüntetett. (A—d.)

L u g o s választásainak végleges eredménye ez: Egyházi képviselő: Ngos és főt: Moldován István lugosi nagy prépost.

Világiak:

Szelisteyi Wlad Alajos alispán, orszgyttl. képv., dr. Major János, nyug. isk. tanácsos, Bárdosy Gyula tanfelügy.

Pöttogok: Filipu György Hátszeg járási bíró, Boeriu Péter kir. bányatiszt.

T o k a j (Kassai egyh. m.) ker. egyházközségében köv. választások történtek:

G e s z t h e l y e n: b. Sennyei P., gr. Péchy Manó, Melzer J., Fábr I.,

H e r n á d n e m e t i n: b. Sennyei P., gr. Péchy M., gr. Zichy Rezső, Bujanovics S.

M á d o n: gr. Andrassy Gy., b. Sennyei P., Zalay István, Kossuth Pál.

M o n o k o n: gr. Péchy M., b. Sennyei P., Bujanovics S., Rimanóczy F.

R á t k á n s T á l l y á n: gr. Péchy M., b. Sennyei P., Ghyecz K., Zalay I.

S z a d á n: Melezer I., Bujanovics Sándor, gróf Károlyi Ede, Vass Gyula.

S z e r e n c s e n: b. Sennyei P., Zalay I., gr. Péchy M., Bujanovics S.

T a r c z a l o n: Zalay J., b. Sennyei P., Rimanóczy F.

T o k a j b a n: gr. Károlyi E., Liszy E., Zalay J., gr. Andrassy Aladár.

Az országházból.

A képviselőház június 17-én tartott ülése.

Elnök: S o m s s i c h Pál, jegyzők: S z é l l Kálmán, J á m b o r Pál, M a j l á t h István.

A kormány részéről jelen voltak: W e n k h e i m B. b., G o r o v e I., M i k ó I., gr., B e d e k o v i t s K. L ó n y a y M. miniszterek.

Elnök d. e. 10 órakor megnyitja az ülést. A tegnapi ülés jegyzőkönyvének felolvasása s hitelesítése után elnök bejelenti a beérkezett irományokat; ezek között több kérvényt az ipartörvényre vonatkozólag.

P r i c k József egyéni érdekű kérvényt nyújt be. Kollár Antal hasonlag az iparrendezőről szóló kérvényt nyújt be az esztergomi iparosok részéről.

A kérvények a kérvényi bizottsághoz utasítottak. M o c s o n y i Jenő képviselő a szabályok értelmében a 9. Madarász Jenő az 5. osztályba soroltatik.

Az idemintási 10-es bizottság tagjaira tegnap történt szavazás eredménye kihirdetettik. Megválasztottak a tegnap közlöttek.

S z o n t a g h Pál (gömöri) hivatkozva az 1868. 49. tez. rendelkezésére, interpellatiót intéz a közlekedési s pénzügyi miniszterekhez: Szándékozik e a miniszterium a bánrv-pelsőci vonal kiépítésére törvényjavaslatot előterjeszteni.

G o r o v e I. közigazgatási miniszter azon számos kérvények által indítatva, melyek újabb időben az iparrendezést sturgetik, kijelenti, hogy az ipartörvény készen van, s a miniszterium kész azt az országgyűlésnek a szilindök után azonnal előterjeszteni. Egyszermind kijelenti, hogy az iparszabadság elvére van fektetve.

A n t a l f y Károly jelenti, hogy az állandó igazoló bizottság Csengery Antal és László Imrét a 30 napi határidő feltartása mellett igazolta.

Csengery A. az 5., László I. a 7. osztályba soroltatik.

Ezután beadatnak a szavazatok a vasuti, pénzügyi és a függő államadóságok ellenőrzésére küldendő bizottságok tagjaira.

A többség által benyújtott szavazati jegyeket a következők nevei voltak feljegyezve:

Vasuti bizottság Brogyányi Vincze, Dániel Pál, Gajzágó Salamon, Ivánka Zsigmond, Kemény G. b., Látinák R., Madocányi Pál, Majláth L., Muzslay S., Podmaniczky Fr. b., Pejachevich L. gr., Róth L. Szenteczy Ödön, Somossy L., Urházy Gy.

Pénzügyi bizottság: Bethlen Farkas gr., Bittó L., Bezerédj L., Csengeri Antal, Ghyecz Kálmán, Kautz Gy., Kuhnika F., Máriássy B., Ocskay A., Pulszky P., Szontagh Pál csanádi, Wahrmann Mór, Zichy József ifj. gr., Zsedényi Ede, Khuen Henrik gr.

A függő államadóságok ellenőrzésére kiküldött bizottság tagjai: Huszár István, Kálnoky Pál gr., Szirmay F. gr., Zichy Jenő gr. Póttagok: Szüllő Géza és Wodianer Béla.

A baloldalon a következők voltak kijelölve: Vasuti bizottság: Tisza Kálmán, Somossy Ignác, Kiss Lajos, Salamon Lajos, Gabudy Sándor, Clementis Gábor, Mocsáry Lajos, Simonyi Ernő, Bezerédj László, Justh József, Vass Samu gr., Kéthely József, Szontagh Pál (gömöri), Bujanovics Sándor, Fodróczy Sándor.

Pénzügyi bizottság: Nyáry Pál, Ghyecz Kálmán, Várady Gábor, Szontagh Pál (csanádi), Mórész Pál, Dezső Szaniszló, Ivánka Imre, Ludvig János, Schvarcz Gyula, Irányi Dániel, Zsedényi Ede, Klapka György, Lónyay Gábor, Wahrmann Mór, Tomasi József.

Ellenőrzési bizottság: A) Rendes tagok: Simonyi Lajos, Csernovics Péter, Eber Ándor, Zichy Ándor gr., B) Póttagok: Munkits Ernő, Úrné nyi Miksa.

A szavazás eredménye holnap ki fog kihirdeteni.

Horváth Döme, mint előadó, előterjeszti a központi bizottság jelentését a bírói határolásról. A bizottság általános elvadásra ajánlja a javaslatot és csak kevés módosítást hoz javaslatba. A bizottság bírói eskümentát is nyújt be, mely következő:

„Én... esküszöm az igaz és mindenható Istenre, hogy én császári és apostoli királyi Felsőházhoz tartozó Ferenéz József urunkhoz és királyunkhoz, ő Felsőház uralkodó házához, Magyarországhoz és ennek alkotmányához, bármilyen viszonyok között hű maradok, a hivatali titkot megőrzöm, a törvényeket, a törvényes szokásokat és rendelkezéseket megtartom, ezek szerint erőmből és tehetségemhez képest a hivatalomhoz tartozó minden ügyben, az előttem perlekedőknek, vagy hozzám folyamodóknak személynézetét, érdekességét és elfogultság nélkül kísérelve, kedvetést vagy kedvetlenést, féltelmet és gyűlöletet felrítve, részrehajlatlanul, lelkiismeretem és meggyőződésem szerint igazságot szolgáltatok; tisztában pontosan, hűven és szerényen eljárók. Isten engem úgy segítse.”

A jelentés ki fog nyomatni, kiosztatni, s a jövő kedden tartandó ülésen napirendre tűzteni. A holnap d. e. 10 órakor tartandó ülésnek a jegyzőkönyv hitelesítésén kívül a ma történt szavazás eredményének kihirdetése tárgya.

Az ülés egy negyed 12-kor eloszlik.

Az 1868. évi XXXVIII. törvényzikk értelmében a megyei tanfelügyelők számára a következő eljárási módokozatok és főbb teendőik állapítottak meg.

ELSŐ RÉSZ.

A tanfelügyelő feladata, s a tanfelügyelőségi tisztségviselő munkaköre.

(Folytatás.)

III. FEJEZET.

A tollnok munkaköre s viszonya a tanfelügyelőhöz.

8. §. A tollnok az első felügyelő iradjában a tanfelügyelő utasítása szerint dolgozik, s általában a tanfelügyelő me lett, annak teendőiben segítkezik.

A tanfelügyelő tollnok utasításain magával is viheti, vagy pedig közösi iskolá-ügyekben, ha ő maga megjelenni személyesen gátolva van, ki is küldheti oly esetekben, melyekben a helyszínen való vizsgálat vagy értesítés szükséges, s az tán a tollnok jelentése alapján intézkedik.

Minden ily a kalmakkal a tollnok utiköltségeit a tanfelügyelő fedezi.

Rendkívüli körülmények között, vagy ha a nyelvi viszonyok igényelnek, a tankerület egyes részeinek községekben a tollnok is végzetni a körlátogatást, épen úgy, mint az iskolatanács t gzi jelen utasít s 26. §. szerint. Ily esetekben előlegesen előterjesztést tesz a tanfelügyelő

a közoktatási miniszterhez, melyben az illető tollnok csak úgy a tanügyben, mint egyéb tekintetben való képességeit, és a kiküldetés szükségét indokoltan előadván, kéri a szükségesség meghatalmazást. — Ily esetekben a tollnok felszámított utiköltsége a tanfelügyelő jelentésére az állami pénztárból fedeztetik.

MÁSODIK RÉSZ.

A tanfelügyelő különös teendői.

I. Fejezet.

A tanfelügyelő teendői a községek irányában.

9. §. A közoktatási miniszter által a községek számára kiadott utasításokat és a községekbe is tartozó ily miniszteri rendelkezéseket a községekhez eljuttatja s gondoskodik, hogy azok végrehajtsanak. Ezenfelül maga is rendelkezést s utasításokat ad ki a közösi hatóságoknak mindazon ügyekben, melyekben intézkedni a törvény szerint és utasításainál fogva jogosítva van, és a melyekben közvetlenül eljárni a közösi hatóságot illeti.

10. §. A közösi hatóságoknál felügyel és intézkedik: A) a tanköteles gyermekek iskolába feljuttatása, B) a szükséges közösi népiskolák felállítására, és C) a létező közösi népiskolák fenntartása iránt.

A) A tanköteles gyermekek iskoláztatását illetőleg intézkedik.

11. §. a) Hogy minden közösi hatósága minden iskolai év kezdetén (s ha szükséges, gyakrabban is) a közösi hatóság hirdesse ki az 1868. 38. tcz. 1., 2., 3., 4., 5., 6. és 7. §-ait, és a szülőknek rendelje el gyermekeik iskolába juttatását;

a) hogy a közösi hatóság az iskolát mulasztó gyermekeknek szülőt a népiskolai törvénynek 4-dik §-a értelmében azonnal megbüntesse, mihielyet a közösi iskolások vagy az illető egyházi hatóság eziránt nála panaszt tesz, — s a mulasztásoknak jegyzékét benyújtja.

Az iskolások, vagy egyházi hatóság által hozzá feljelentett azon szülő gyermekei mellé, kik négyeszeri büntetés után sem iskolázatták gyermekeiket, a közösi iskolások vagy az illető egyházi hatóság eziránt nála panaszt tesz, — s a mulasztásoknak jegyzékét benyújtja.

c) A mely helységben a közösi iskola mellett hitfelekezeti vagy egyéb népiskolák is vannak ugyan, de csak 6 éves tanfolyammal, ott a tanfelügyelő a közösi hatóság által vétesse számba az iskolából kiküldött gyermekeket, s szülőiket szólíttassa fel, majd köteleztesse, hogy őket a népiskolai törvény 50. §-a értelmében a közösi ismételt iskolába járassák fel;

d) hogy a koronként megküldött statisztikai táblákat a mely helységben közösi iskolások nincsen, a közösi hatóság töltsé ki az ir utasítások szerint; a mely helységben pedig van közösi iskolások, ott a közösi hatóság annak szolgáltatása ki a szükséges adatokat.

A tanfelügyelő szigorúan örkődik, hogy a közösi hatóságok e kötelességeikben folytonosan és pontosan eljárjanak.

(Folyt. köv.)

Külföldi események.

— A francia állapotokra vonatkozólag írja egy német lap párisi levelezője, hogy a főváros külseje mintegy varázsláttára teljesen átváltozott. Páris ismét nyugodt levén, most azon kérdés merül fel, kik voltak a lázongási kísérlet indítói, s ha annál a pénz is szerepelt, ki adta ezen pénzt? E kérdésre némelyek röviden azt felelik, hogy maga a rendőrség, de a kormányról, ha talán olykor nem is igen válogatja meg az eszközöket, azt még sem lehet feltenni, hogy ily módon ön maga fesse az ördögöt a fára. Mások, — valószínűleg szintén tévesen, — azt állítják, hogy az orleansi hercegek viselték a költéseket, de ezeknek is lesz elég alkalmuk tökéiket hasznosabban elhelyezni a helyett, hogy azokat mindenféle cenevész nép megvásárlására fordítanak csupán azért, hogy a megrémült polgárság annál gyorsabban a kormány oltalmába szárnyal alá meneküljön.

Sokkal valószínűbb, hogy itt a socialista és vörös párt kísérlete forog fenn, mely tudni akarta, mint viselne magát Páris lakossága egy forradalmi mozgalommal szemben. Majdnem bizonyossággal tudják, hogy déli Franciaországban a „Marianne” társulat ismét megkez

dette működését, és Párisban is létezik több ily titkos társulat, névszerint egy, melynek neve „société des droits de l'homme.”

A koránynak természetesen mindenik közt vannak bizalmas emberei, kik a társulat létezését constantíthatják, de annak terjedéséről és szervezetről mintsem tudnak mondani, így most sem tudják, ki adta ez alkalommal a jelszót, mert a mai forradalmárok nem örmest koozkáztatták saját személyüket, a míg az eredmény iránt még némi kétség forog fenn.

Sokkal egyszerűbbnek találják embereket bérelni a nép legalsóbb osztályaiából, kik aztán a „fehér zubbony”-ba öltöztetve, a jelszó szerint ott kezdik meg a zavargást, a hol vezéreik parancsolják.

Ha a közvélemény közönyösnek, vagy talán épen ellenségesnek mutatkozik az ügy irányában, úgy legfeljebb is berendezek kerülnek a hatóság kezébe, s ezek nem képesek a titkot elárulni, melyet nem ismernek, ha ellenben a közönség érdekeltséget és rokonszenvet tanúsít, ha annyira elégtellen a fennálló viszonyok, hogy azok megszűnését óhajtja, úgy a titkos vezetők is előtérbe lépnek és kezdődik az élet-balálharcz.

A párisi sajtó nagyobb része ezen nézetnek ad kifejezést. A „Gaulois” írja: „A legújabb események valódi jellege iránt több legkisebb kétely sem foroghat fenn. Valamennyi jelentés és összhangzó azon pontra nézve, hogy a csoportok közt, melyek annyi pusztítást vittek véghez az utcákon, igen sok „fehér zubbonyos” ember találkozott. Ezen fehér zubbonyokat nem csak Párisban, hanem Bordeaux, Nantes és több más helyeken is látták, a hol zavarok ütöttek ki.

A másik említésre méltó tény, mely a párisi események tekintetében az utolsó kételyt is eloszlatja az, hogy a városrészek, melyekben a választási időszak alatt a politikai szenvedélyek legnagyobb szerepet játszottak, most nyugodtan maradtak. A tanulók például, — ezt mindenki tudja — nagyon is hajlandók a jogokat, és szabad intézményeket erőszakos uton megszerzeni, s a quartier latin-ben mégis csak azon egyetlen estén mutatkozott némi izgatottság, midőn Rochefort megbukott.

Azon városrészek ellenben, hol a „fehér zubbonyok” mutatkoztak, épen nem voltak érdekelve Rochefort megválasztásában, s a fehér zubbonyosok mégis Rochefortot éltetve rontottak be a pinzékbe és bordélyházakba: elég jelenség arra nézve, hogy itt a politika csak ürügyül szolgált. Rochefort nevét azért használták, hogy a hatóságok tévútra vezessék s részéről a kiméletet igénybe vehessék, melylyel a hatalom a politikai szenvedélyek által megvakított emberek irányában szokott viselkedni, de melyet a fosztogatóktól és gonosztevőktől mindenkor megtagad. A politika csak álarc volt, melyet a fehér zubbonyosok céljaik elérése végett fölvettek.

A mi a kormányt illeti, erre nézve abszolút szükségesség, hogy a mozgalom élére álljon. Félrendszabályokról többé nem lehet szó. Vagy „mellette” vagy „ellené.” Ha a császár az előbbi választja, úgy egész Franciaországra támaszkodhatik, ha az utóbbit... de az utóbbit nem választhatja, mert akkor, igazat adna azoknak, kik a kormányt a lázongás titkos előmozdításáról vádolják oly czéllal, hogy azt ijesztlő felhasználja. A Résztnkről pillanatig sem kétkedünk, hogy egy császári manifesztum, vagy miniszterválasztás már legközelebb fényesen megválasztandja ezen céltörvény rágalmakat. Egyik vagy másik szükségesség, talán mindkettő — „A Gaulois” végre mint nevezetes tény jelent, hogy mult szombaton, egy fogolyt 45,600 frankot s két utcai suhancnál 1500 frankot találtak aranyban. „Honnan került ezen pénz? — kérdi a lap. Nézetünk szerint ez a június 12-én események legnevezetesebbike. A törvényzéki vizsgálat hibe tölég meg fogja oldani a titkot.”

A mult heten elfog takról írja a „Patrie”, hogy június 12-én 31. következő nap 33 becsátott közlők szabadon.

A Conciergerie-ben még 27 maradt. A vizsgálatnál megbízott 10 bírót most a Bicêtre-be elhelyezett foglyokat vallatja, hová összesen 1033 egyén záratott a rendzavarások következtében. A Journal Offi csl jun. 16-iki esti lapja pedig jelenti, hogy már 500 nál több fogoly nyerte vissza szabadságát.

Ugyanezen lap távirat közöl Saint Etienneből, mely szerint a katonaság elfogta azon bányamunkásokat, kik a munkát félbeszakítani akarták. A nép kövekkel és pisztoly lövésekkel támadta meg a foglyokkal Saint-Etiennebe visszatérő csapatokat, mire ezek tüzeltek. A támadók, mintán 6—10 közlők elesett, megütöttak, a katonaságnak 4—5 sebesültje van. Saint-Etiennebe 33 fogoly vitetett.

A „Peuple” Napoleon császárnak a kakavi képviseleköz intézett következő levelét tartalmazza: „Levelet vettem a választók nevében, melyben óhajtásukat fejezik ki, miszerint a kormány elég erős legyen arra, hogy a pártok támadását visszautasítsa és állandóan biztosított szabadságokat adjon, és és éber kormányra fektetvén azokat. Hozzáteszik továbbá és joggal, hogy elvi engedelmények és egyes személyek elletése a népmozgalommal szemben, mindenkor elégtelen rendszálynak bizonyul, a mennyiben a kormány nem engedhet sem a nyomásnak, sem a felhevülésnek vagy lázongásnak. E nézet az enyém is. Szerencsésnek érzem magam, hogy ezen nézetekben megbízók, s mint meg vagyok győződve, a kamara és ország nagy többsége is osztoznak.”

Az újabb florenzi hírek épen nem kedvezők a miniszteriumra nézve. C a m b r a y-D i g n y pénzügyminiszter, a pénzügyi előterjesztvény feletti jelentéstétel megbízott kamarai választmány felhívására megjelent ennek ülésén, hogy pénzügyi terve iránt a kívánt felvilágosításokat adjon, melyek azonban, mint látszik, nem voltak kielégítőek, mert a bizottság, a miniszter meg hallgatása után is megmaradt eddigi határozatánál és visszavetette az egész előterjesztvényt.

Ennek következtében a miniszterium f. hó 13-án tanácskozást tartott, melyben, mint a „Triest. Ztg.” nak írják — a kabineti tagok nagyobb része azon nézetben volt, hogy a válságot lehetőleg kiterlni kell, hogy a pénzügyminiszter felszólíttassék, miszerint előterjesztvényét az abban teendő módosítások végett visszavegye.

C a m b r a y-D i g n y még nem nyilatkozott, de valószínű, hogy engedni fog miniszterársai kívánatának és visszavonja előterjesztvényét. Ezen esetben a kormány a leggyorsabb előterjesztvények elintézését fogja szorgalmazni a kamarábn, s aztán berekeszti az összes ülésszakot, mely különben is már a szokottnál hosszabb ideig tart. Az új ülésszak folyó évi novemberben nyitattik meg.

C l u s e r e t amerikai tábornok, ki azelőtt tisztí ranggal szolgált a francia hadseregben, s mint több radicalis lap munkatársa már többször összehívászásba jött a párisi hatóságokkal, mint a „Kön. Ztg.” írja, a csendes tengeri vaspálya tárgyában kiadott rőpirat miatt, melyben a francia kormányt hevesen meg támadja, néhány nap előtt sueneti mezei lakában elfogott. Midőn a rendőrgyőrök e végből nála megjelent, a tábornok két töltött revolvert tartott előbe azon meggyőzéssel, hogy ő mint amerikai polgár törvényellenek tekinti az elfogatási parancsot s ellen fog szegülni a foganatósításnak. E nyilatkozat folytán a rendőrök újabb utasítást kértek s időközben C l u s e r e t értesítette W a s h b u r n e amerikai követet a történetéről. Ez rögtön saját kocsiján hozatta el a tábornokot az amerikai követéségi lakba, hol még jelenleg is tartózkodik a nélkül, hogy a hatóság részéről újabb lépés történt volna. A „Courrier de la Sarthe” erre vonatkozólag, az alábbi közleményt tartalmazza: Komoly és szomorító híreket vesztünk barátunk C l u s e r e t tábornok személyéről. Franciaországból leendő kiutatisása az utolsó minisztertanácsban elhatározottat, s e határozat ma (jun. 10-én

jó tulajdonokkal is bírt, és hogy nagybecsű újítások és javításokat is eszközölt birodalmában, különösen uralkodásának első éveiben.

Azonban a hízéges nagyrészt a császár állását, mint a világ látható fejét, az Istenek helytartóját a földön illette. Valami végtelen nagyszerű és képzeletgyűjtő volt azon eszmében, hogy a római császár egyeduralkodó az egész ismert világon, ki azt abszolút hatalommal igazgatja, és Jupiteren kívül semmi más tekintélyt nem ismer.

Mi, a későbbi évezred gyermekei alig tudjuk kelőleg mérlegelni azon hatást, melyet ezen eszme a népségre, különösen egy tartománybelinek, milyen Martial lelkületére gyakorolhatott, ki sem a rómaiak köztársasági emlékeivel, sem különös nemzeti hagyományokkal nem bírt, melyek ezt ellensúlyozhatták volna.

Mindent nem szabad szem elől tévesztünk, ha az önelelencsonyítás azon fokát kellőleg megítélni akarjuk, melyre kell, hogy egy író stüledjen, ha Martial kifejezéseivel dícsőíti uralkodóját.

Különösen nem szabad megelégednünk arról sem, más szempontból fogván fel a kérdést, hogy a túlzó képek, melyekkel ezen ömlengések telvők, minden valódi hízéges lényeges része. Ha a költő azt mondja: hogy Domitián nagyobb Herculesnél, hogy Romába való éjjelkori visszatérése az éjt nappal varázsolja, akkor ezen bókok természetével mindenki tisztában lehet. Ha halandónak tulvilági és emberfölötti erények tulajdonítottak, akkor ez csakis azt bizonyítja, hogy költő bókja iránt nagyon is udvarias akart lenni. Hiszen a tárgyról megszűnik hízéges lenni, mihielyt hibetlene, monstruosussá válik.

(Vége köv.)

AZ „AUTONOMIA”

TÁRCZÁJA.

Martial.

Egy félreismert, és a meg nem érdemelt ignorálatának legalább nálunk mind ekkorig kített classicus költőről akarunk szólni — Martiálról. Iskoláink köréből tökéletesen származtatva, magánosan csakis egyes szenvedélyes latin irodalombarátoktól tanulmányoztatik, az egyetemes irodalomra nézve egészen nem létezőnek tekintetik.

Pedig művei érdekfeszítők, a legragyóbb élecek és szépségekkel telvők, mi pedig az irányát illeti, egy pillanattal sem habozunk kimondani, hogy annak, ki Martiált nem olvasta, fogalma sincs a latin nyelv nagyszerűségéről.

De hát mindennek daczára, miért nem szerepel a renekirók között az öt megillető helyen? Ennek oka részint a szöveg nehézségeiben, részint az itt-ott basznált sikkamlós, kétféretelmű kifejezésekben és triviális célzásokban rejlik, melyek ezen a maga nemében pártatlan társadalmi versgúnyteményt elruttítják. De ezen lehet segíteni. A nehézségeket magyarul jegyzeteket osztatják el, a másik baj pedig egy válogatott kiadás által szüntethető meg.

Martial Spanyolhon Bilbilis nevű kis városkájában született 39-ben Kr. u. és meghalt ugyanott 104-ben. — Ezen 64 évből 34-et Romában töltött, és közel hatvan éves volt e már, midőn szülőföldjére visszatért. Valjón nős volt-e, míg Romában tartózkodott, az bizonytalan, de Bilbilisbe térvén egy még fiatal és szép, nemkülönben gazdag spanyol hölgy kezét nyerte el, ki által élte végnapjait kényelem és jólétben tölthette, miben Romában része nem volt.

Nehezen különbözött mégis a római társadalmi életet; — de neje, mint állítja, mindenért bő kárpótlást nyújtott.

Tu desiderium dominae mihi mitius urbis Esse jube: Romam tu mihi sola facis. A mi alighanem inkább udvarias, mint öszintebök.

Mielőtt azonban azon álláspontot, melyet Martial a római irodalomban elfoglalt, taglalás alá vennők, szükségesnek tartjuk mindenekelőtt egy kissé bonckés alá venni azon két vádat, mely sok oldalról jelleme ellen hozatik fel.

Az első: mértéktelen érzékiesség. — Az érzékiesség buja irmodor kétféle szempontból ítelhető meg. Tekintetjük ugyanis, hogy viszonylik az a szerzőhöz, vagy hogy az olvasóközönséghez. Sokszor az, mi a szerző nagy érzékiességére mutat, aránylag kevésbé árthatmas az olvasóra nézve, valamint ellenkezőleg igen gyakran a képzelet legszeszélyesebb izgatásai idézhetnek föl egy oly szerző tálal, aki maga tán a legrendesebb élelmódot követi. Az első csak azon neme az érzékiességnek, mely mindennek megadja a valódi nevet. Mindenki tudja és ismeri az erkölcsiesség stüledt állapotát a császár kor alatt. Martial korának gyermeke, és azt nem titkolja el.

Az érzékiesség másik neme az, mely a gondolatokban, és nem a szavakban rejlik, és végtelenül rontóbb hatású, mint az előbbeni.

Ilyféle érzékiesség Ovid szerelmi költeményeiben található, melyek számításal izgatják fel a szenvedélyeket, és hasonlítottanul nagyobb mérvben rontják meg az ártatlan kedélyt, mint bármely Martialban. — Most melyik gonoszabb a kettő közül? Mindenesetre, ha Martial sérti az erkölcsi érzetet, az csak azért van, mert Ovid csábitóbb és simább. Martial nem festi a

vétket ragyogó színekkel, nem a női erkölcsi megrontását a legnemesebb férfias kedvtőltségek, ő egyszerűen úgy írja le az életet, mint az valódságában volt. Ő elfogadja az akkori társadalmat minden vétkeivel együtt; de esze ágában sincs, hogy a vétkeket költőileg dicsőítse, vagy sikkamlós izgatások által magának hírnevet szerezzon.

Ha illetlen tárgy fölött jó élezet mondhat, elmondja a nélkül, hogy magától az illetlenségétől visszariadna. De ez a legrosszabb, mit róla mondhatunk. Mert ha szüksegesnek látja, költeményeiben Philaenist és Gallát szerepeltetni, azok mindig alárendelt, soha főszerepet nem visznek. Mi pedig azon vétkeket illeti, melyekre oly sokszor eozol, az egészen más kérdés.

Azok jellemzik a kort, és mit sem bizonyítanak az egyén ellen. Mi csakis úgy ítelhetjük meg jogosan Martiált, mint az utókor fogja megítélni a modern író, ki a jelenkor vétkeiről nyers öszinteséggel nyilatkozik, ami tán sérteni fogja dédunokáinkat, valamint hogy az egyenes szókimondást magunk sem igen tűrhetjük el.

A másik vád így szól: Martial túlságosan hízéges a gonoszjellemtü Domitiánnak.

Martial hízéges semmivel sem undorítóbb, mint Virgil hízéges Augustus iránt. Az ily hízégeskedés nagy része a pusztá formalitás, és megszokott s így megkivánt udvariaság rovására jó. Divatba jött Romába azon hitet affectálni, hogy a császárkor holtuk után az istenek közé helyeztetnek, és ezen politikai fictio átment azon bókra is, melyekkel alattvalóik udvaroltak nekik. Különben a hízéges és tömjenezés a nagyok és fejedelmek iránt ma is csak az, mi hajdan Romában volt, s tán csak alakra nézve különbözik némileg attól. És ha már az egyén jellemét kell, hogy belekerjünk a dologba, akkor nem szabad megelégednünk arról sem, hogy Domicián, ha kegyetlen, zsarnok, és erkölccstelen volt is, mindamellett

foganatosítottak, azok azon elég maga viheti a u — Madrid

vénnyavaslat me mintha a czélhoz szaporodnának. Sok ér módos tagból álljon, az republián köv regensséget köv bizottság nevébe indítványt is el, hogy a regenssé héz kérdés, mel előidézni

— Mint a a sz. szék kibék lengyel papnak hoztak fel a feutból következőt

A sz. szék továbba, hogy a viseltetett L u külföldre menel delegáltat küld később azonbanba ségét és vissza bltetéstől való

A püspök e tartatott, — e b és katonai kísé tetett. — Az orosz országban mint e erőlyvel foly nu

— Az angol reménylik, hogy fog elődétetni.

— Florenzi b i a képviselő Sebei nem vesző kinyomozni.

— Madridi keddi ülésében S ben kormányzó, az alkotmányra. ügyminiszteri tá — S t u t ből a rottenburgi

Beküldetel ur! Bees lapja, vashatni egy Vá épen oly száka lelkedéssel csa ben vége ment a t. tudósító ur sulykot; mert a m t. cikkiró urnak tete előtt; epp n rászt, melylyel érve tisztelt, szeretet, ellenében sikra sz heny az utolsó b kola tanácsosok s szűnkörü sajnálj tudomány, vagy a az irányadók; így alig nagykoru, az — egyedül mivel

Csak ne ut (vélünk tán a t. e l e g n a g y o b u l u t; mért tehát gultságból megta vén — iskolatana Van-e önnel gerre állított gróf és az ezerek fölül mes gróf ur szeged áldozik?

Ne törjünk Vajjon több hasza ha ily jószívű, ez detén már elkévd den elfoglaltan m. főispán helyta jelenlevők álta an n a e s o k s n yára nem a bagy nem magasztosab törvényhozástól ott egy Cicero va bíró honatyja; — romba mint egyk

Hogy pedig t cikkiró oly na a nevelés ügyén a jövő fog megold Mig ezen so leendő közlését f v a g i a s s á g a letes szándok, de rak vagyunk sz P mihi quidem liceo nevében

A természet ki

(Sz.) A társu Jó z s e f megyeto nyán, miért hivato nyitja az tlést. könyve felovastat gyűlés tárgya, a erre kitzított pály

T O Z S D E.

Pesti árú és értéktőzse			Bécsi			Pénz			Áru			Pénz			Áru		
június 17-én			ár			ár			ár			ár			ár		
Gabna-árak.			Súly fontokb.	Ár méronként													
Buza búsági	83	3.70-3.85	Pesti takarékpénztár	63	1800	200	1800	200	1800	213	216	Drásche téglagyár	72	5			
" tiszai	85	4.20-4.45	Budai " (szelv. nélkül)	700	690	200	Alföldi vasút	160 1/2	161	160 1/2	161	O Budai téglagyár	10	5			
" pesti	87	4.70-4.80	Ó Budai " " " " " " " "	40	130	135	200 Magyar éjszakai vasút	148	148 1/2	148 1/2	148 1/2	Emich nyomda-társulat	4	5			
Hétszerez	83	3.80-3.95	Uj-Pesti takarékpénztár	40	71	72	Magyar földhitelt. záloglevél 59.	92	19 1/2	19 1/2	19 1/2	Göbörd-gyár	10	10			
Rozs	87	2.35-2.60	Pesti hengermalom	500	1280	1300	Kereskedelmi bank záloglevele	97 1/2	98	97 1/2	98	Kukorica-koményító gyár	15	17			
Árpa serfőzésre	68-70	2.05-2.30	Pannónia gőzmalom	1000	1280	1290	Gépgyár	175	180	175	180	Óil kasza-gyár társ.	4	5			
etetésre	66-68	1.75-1.85	Pannónia gőzmalom II.	1180	1200	1200	Vontatógőzhajózás	290	591	290	591	Ó budai szesz részvény	13	15			
Zab	44-48	2.10-2.15	Első pest-budai gőzmalom	500	650	660	Zaratzky gyufagyár társaság	175	180	175	180	Gawind-féle szeszfin. gyár	4	5			
Kukorica búsági	87	4.80-4.90	Elsőbbégi kőtvény	100	103	105	Iső m. vonalzó és könyvnyomda-t	115	118	115	118	Magyvári szeszgyár	—	—			
Eab uj	85	3.50-4.00	Budai gyárudvar	500	585	508	Pécsi briquette	—	—	—	—	Hordó-készítő társaság	—	—			
Köles	80	2.30-2.50	Concordia gőzmalom	500	585	540	Nem hivatalos jegyzett értékek.	—	—	—	—	Első magyar vontatógőzhajózás II kibocs.	36	73			
Rép	—	5.25-5.50	Budai király	500	585	540	Securitas (szelvény nélkül)	—	—	—	—	Franco Hángariar	11	12			
Ló rmag magyar	100	31	Victoria	300	290	295	Unio	—	—	—	—	Pest-bécsi vontató gőzhajózás	5	6			
francia	100	45	Árpád	500	515	525	Erzsebet	—	—	—	—	Pestbudai takarékp.	49	50			
vörös stájer	100	26-28	Szegedi	600	610	610	Consum	—	—	—	—	Terevárosi	13	15			
Szalonna vidéki	100	33-34	Blum-gőzmalom	500	515	515	Pesti hengermalom II. kibocs.	540	550	540	550	Sz. Endrei	15	17			
helybéli	100	38-39	Concordia " II "	160	210	212	Concordia " II "	—	—	—	—	—	—	—			
füstölt	100	40 1/2-41	Lujzal	500	500	500	Victoria " II "	—	—	—	—	—	—	—			
Aszalt szilva	100	8-9 1/2	Miskolci gőzmalom	500	500	500	Budapesti " II "	—	—	—	—	—	—	—			
Dio debreczeni	100	9-10	Szarvasi gőzmalom	200	208	210	elsobbseg	—	—	—	—	—	—	—			
Méz sejtés	100	19-20	Kobányai serfőződe	500	580	585	Árpád gőzmalom II. kibocs.	—	—	—	—	—	—	—			
			királyi " szelv. nélkül.	200	205	206	Magyar gőzhajózás II. kibocs.	31	32	31	32	5% állam kölcsön	62.40	62.50			
			Első magyar szeszfinomító társ.	500	506	510	1890 k.	10	8	10	8	Adómentes	64.25	64.50			
			Ujpesti	500	496	500	5% nemzeti	102.90	103	102.90	103	1864-ki sorsjegy	124	124.10			
			Vegyeszeti gyógyszerész. intézet	200	230	235	Pesti közúti vasút III. kibocs.	130	136	130	136	1890 k.	291.20	291.30			
			Pestbudai bútorkészület sz. nélk.	200	205	210	Budai közúti vasút	215	216	215	216	Hitelintézet	279.10	279.21			
			Magyar bizt. társ. (szelv. n.)	315	610	610	Bécsi Tramvay társaság	18	15	18	15	Nemzeti bank részvény	830	831			
			Pannónia vízszint-társ.	210	175	185	Vagyonnyit	345	345	345	345	Hitelintézet	279.10	279.21			
			Pesti biztosító társ.	300	300	300	Százados társ. II. kibocs.	183	183	183	183	Anstria lez. bank	331	331.25			
			Union	300	300	300	Lenfonoda " Pari alatt	P. 12	15	18 1/2	15	Dunagőzhajózás	577	587			
			Haza életbiztosító társ.	150	216	220	Gyapjamosó gyár	—	—	—	—	Északi vasút	22.50	22.75			
			Salgó Tarjánai kőszén szelv. nélk.	200	94 1/2	95	Flóra	—	—	—	—	Állam	375.50	376			
			Pécs-barcsi	200	190 1/2	191	Börgyár " " " " " " " "	P. 13 1/2	fel. 15	3	3	Fer. József vasút	187	187			
			Pesti közúti vasút I. kibocs. sz. n.	200	478	480	Svájci-magyar gépgyár	P. 13 1/2	fel. 15	3	3	Pardubitz	167	167			
			Murányi bányarészvény	—	4100	—	Belgagépgyár	P. 13 1/2	fel. 15	3	3	Deli	244.90	244.90			
			Mátrai kux az utólagos fizetéssel	61	26 1/2	26 1/2	Szálloda-részvény	P. 1	P. 1	3	3	Károly Lajos pály	226.50	226.75			
			Kereskedelmi bank	210	430	450	Hajózálog-társaság	P. 3	alatt	3	3	Páris 100 frank	49.30	49.35			
			Budapesti lánchíd	525	658	662	Fiumei hajógyár	48	50	48	50	Császari arany	5.85	5.87			
			" elsobbegi kötv.	100	92	93	Társas-kocsi részvény	46	47	46	47	Napolondor	9.91	9.93			
			Alagut (szelv. nélk.)	110	110	111	Hunnia	12 1/2	10	12 1/2	10	Exist	121.75	122			
			Szent-Endrei téglagyár	275	280	280	" épgyárt	20	22	20	22	Porosz pénztári utalvány	1.83	1.91			

HIRDETÉSEK.

Valódi **PAGLIANO SZÖRÖP.**

Kapható egyedül **Giergl Istvánnál,**
Deák-utca 6. sz.

Az egyesületi egyetem

vértisztító szer.

Eddigél utólérhetlen, hasonlíthatatlan hatása van az emésztésre, gyökeres vértisztításra és az egész test táplálásának előmozdítására; továbbá meglepő hatása e szörp a legtöbb más betegségben, midőn az alkalmazásba vett gyógyszerek sem gyógyulást, sőt meg csak javulást sem eredményeztek, — minthogy ez a vért tisztítja, javítja és felüdíti; — innen van, hogy jótékony hatása mindenkire oly kellemesen hat, hogy e szörpöt, mint hasznos háziszert nemcsak önmaga tartja becsben, hanem másokat is buzdít annak beszerzésére.

Ezen szörp valódi, hamisítatlan állapotban ép úgy, mint világhírű **Ömör-kenőcsöm** és az általános elismert **nátha-hurut-balsam**, a férfi-takar és a női fehérfolyás ellen egyedül főgyököröm **Giergl István**, első magyar kir. jatekkártyagyárosnál, Pesten, Deák-Ferenccs-utca (azelőtt nagyhid-utca) 6-dik szám alatt, a „fehér hajó” szálloda épületében kapható a használati utasítással együtt. Egy üveg ára 1 ft 40 kr, 6 üveg 7 ft 50 kr; 12 üveg 14 ft; 100 üveg 160 ft. ugyanitt van a valódi karpáthi füvek tea raktára; továbbá a tüdő- és mellbetegek számára az úgynevezett „oroszlán-ft.” — Egy csomag utasítással együtt 30 kr. — Egy tuczat 3 ft.

Mohnövény-lepénykék.

Köhögés és rekedtség alkalmával, továbbá elnyálkásodás ellen ennek enyhítése és meggyógyítására minden létező szerelköt a leghatásosabbak. Egy doboz ára 40 kr, egy tuczaté 4 ft 20 kr. és a nagyobb mennyiségben vásárlók kiváló tekintet és figyelemben fognak részesülni.

Pagliano Jeromos, florencei tanár.

Ez általános gyógyszer (kapható Giergl Istvánnál, Deák-utca 6. sz. a.) közzelkeresés számos, az egészségek legnagyobb mérvben káros hamisításokat idézett elő. — A t. cz. közönségnek e visszaélések ellenébeni megóvása tekintetéből a Pagliano-Szörp minden, általam áruba eresztett üvegeiséje arcképem itteni lenyomatába burkolva adatik el.

Fontos.

A tavaszi és nyári idény közelgése alkalmából

első pest-budai férföltöny-csarnok

nagy öltöny raktára

6 Dorottya-utca Wurm-udvar I. em. 6

tisztelettel figyelmeztet, hogy a legújabb francia, angol és brünni szövetekből az egyedül leggazdagabb választékú férföltönyök **bámulato olcsó áron** csupán csak itt kaphatók, és pedig:

Tavaszi felöltő 9-33 ftig. — Tavaszi Jaquets 12-25 ftig. — Tavaszi öltözetek 15-35 ftig. — Nyári öltözetek 10-25 ftig. — Bársony-Jaquets 12-25 ftig. — Utazó-köpenyek 12-40 ftig. — Salon-öltözetek 24-20 ftig. — Hálókötények 10-30 ftig. — Házi- és irodai-kabátok 3-12 ftig. — Frakk 18-31 ftig. — Papi felöltők 18-40 ftig.

Figyermek-ruhák nagy választékban. — Ajánlják továbbá **utibunda** és **öltöny** kölcsönző intézetüket a legelőadhatóbb feltételek mellett. — Régebbi öltöny darabok ujjakkal szintén becséreltetnek.

Pest 1869. Gyorsajátómása az Első magyar egyesületi könyvnyomda (Btchler, Harsányi, Nagy) 3 korona-utca 18. szám alatt.

Mai számunkhoz lapunk előfizetési felhívása van mellékelve.

29. SZ. URBAN KÁROLY KÖFARAGÓ

Pesten kerepesi-ut 29. sz. a.

ajánlja magát mindennemű **siremlékek, szobrok és egyházi oltárok** elkészítésére.

Továbbá elvállal bárminemű **épitkezési munkákat** a legolcsóbb áron.

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

Legnagyobb raktár Magyarhonban.

Misemondó ruhák

- pluvialék, dal-
- matikák, albak
- rochetek, velumok
- vánkusok, egyházi
- iskolai és czéh lobo-
- gok, oltár terítők,
- infulák, kesztyük,
- harisnyák és czi-
- pök- mőnstranzok
- helyhe, ciboriu-
- mok, gyertyatar-
- tók, keresztok, paci-
- ficálék, füstölők
- lámpák,

valamint mindennemű

EGYHÁZI SZEREK

legjutányosabb áron kaphatók

OBERBAUER ALAJOS

gyárraktárában vázati-utca 15. sz. Pesten
Arjegyzékek és minden utasítás kívánatra beklüldetik.

III. E...
Egész...
biztatás...
A nyit...
AU...
1869. évi ju...
Nem sz...
dulunk t...
badelvi kat...
lása érdeké...
Az irány...
terjedező ne...
irányzatát...
lanak a való...
leményben...
és csatlakoz...
A kath...
lom, legnagyobb...
nek korszer...
dekeit kiellé...
nak, munkás...
Lapunk...
kus iránya e...
sektől viss...
előbbi állan...
Gyözelem...
szerény töre...
nak hi tolm...
dében bírja...
Program...
S midőn...
dés és alak...
igérjük, fölt...
gatást.
jul.—s...
jul.—d...
Szegény...
soknak az el...
ben tartjuk...
Pest, ju...
Tekintve...
nomia eszmé...
déseket iránt...
tájékozva s f...
Tekintve...
köleli s sze...
mint kulturá...
nagy kérdése...
lött kívánatos...
vélemény hat...
lehet reményl...
Szükség...
autonómia...
tisztázásának...
lyes irányban...
oly organum...
e tárgygyal...
megfelelni ig...
E tárgy...
végett folyó...
nap) délelőtti...
bizalommal...
azon katl olik...
teí imént jelz...
Kelt Pes...
Királyi Inr...
Huszár Inre...
Prileszky Ta...
György, Erkö...
Bogisich...
Kada Mi...
Apáthi I...
Mig a Ka...
gatot, az egy...
tatják, s Rom...
tekben fárado...
hatóság és álla...
majd a bajor...
alkalmából a...
körlelevele tesz...
bikát: nálun...
nyektől mint...
határolg elte...
Figyelmé...
egészen.
A közér...
uj ügy iránt...
bekövetkezése